

Ústav anglického jazyka a didaktiky

nám. Jana Palacha 2, 116 38 Praha 1

tel. 221619277

Hodnocení doktorského studia a disertační práce

Doktorand: PhDr. Tomáš Gráf

Program. studijní obor: Filologie, Didaktika konkrétního jazyka – anglický jazyk

Název disertace: Accuracy and fluency in the speech of the advanced learner of English

Vyjádření školitele

PhDr. Tomáš Gráf je absolventem anglistiky na FF UK a své doktorské studium zahájil v akademickém roce 2011/12, SDZK složil v únoru 2015 a disertaci odevzdal v červnu 2015. Délka jeho studia tak činí 4 roky.

Volba doktorského studijního oboru a tématu disertační práce je dána jeho profesním zaměřením. Jako interní pracovník v ÚAJD měl od ledna 2009 na starosti výuku praktického jazyka, od podzimu 2010 pak přípravu kurzu Didaktická propedeutika, kterou od LS 2010/11 vyučuje každý semestr, V r. 2011 přepracoval kurzy Didaktika AJ I a II, které pravidelně vyučuje od ZS 2011. V r. 2013 navrhoval nový kurz Grammar in ELT zaměřený na didaktiku gramatiky AJ, který úspěšně realizuje od ZS 2013. V současné době připravuje kurzy Fluency in EFL; Analysing learner language, The grammar of spoken English, Teaching EFL pronunciation a Critical reading in applied linguistics. Kromě toho je od ZS 2010 součástí jeho náplně práce také vedení praxí a úvodních a závěrečných seminářů k praxím. Od r. 2014 je dále členem zkušební komise závěrečných zkoušek učitelství v CŽV organizovaným Katedrou psychologie, FF UK. Součástí jeho práce je i vedení diplomových prací (8 z nich je již obhájených, 3 řešené, 2 v jednání) a psaní oponentských posudků (10 oponentských posudků na BP/DP na ÚAJD).

Výčet jeho publikační činnosti (viz <http://uajd.ff.cuni.cz/graf>) zahrnuje jednak praktické příručky (Gráf, T. & S. Peters (1993) Cvičebnice anglické gramatiky, Polyglot, Gráf, T. & S. Peters (1998) Nová cvičebnice anglické gramatiky, Polyglot, Gráf, T. & S. Peters (1998) Cvičebnica anglickej gramatiky, Polyglot, Gráf, T. & S. Peters (1999) Cwiczenia z gramatyki angielskiej, Polyglot, série učebnic Gráf, T. & S. Peters (2001) Time to Talk 1-4 – učebnice pro střední a jazykové školy, Polyglot; Gráf, T. & S. Peters (2007, 2008) Time to Practise 1, 2 - Slovesné a Neslovesné jevy, Polyglot ad.), jednak odborné studie a recenze (Gráf, T. (2012) "Up the Garden Path", Prague Studies in English 26; Gráf, T. (2013) "Henry Sweet", Cizí jazyky 56/2; Gráf, T. (2014) "How advanced is advanced", SALi; Gráf, T. (2014) "K tabuizaci mateřštiny ve výuce anglického jazyka", SALi; Gráf, Tomáš (2015) recenze "Götz, Sandra, *Fluency in Native and Nonnative English Speech.*" *International Journal of Learner Corpus Research* 1, no. 1: 178–81. doi: 10.1075/ijlcr.1.1.08gra.).

V rámci kreditních požadavků doktorského studia se Tomáš Grafá od r. 2012 aktivně zúčastnil se svými příspěvky pěti odborných konferencí doma i v zahraničí: University of Freiburg, April, 18-20, 2012 the Language Teaching Centre, "**Multilingualism in Society, the World of Work, and Politics.** New Challenges for Teaching at Institutes of Higher Education/Universities" (příspěvek English. Language of instruction, or language of obstruction? A Czech perspective); Masarykova Univerzita v Brně, **Fifth Brno conference: linguistics, English studies 2012** (příspěvek English as a medium of instruction – methodological challenges); FF UK Praha, **Učíme (se) cizí jazyky aneb Fremdsprachen lernen und lehren, květen 2013** (příspěvek How advanced is advanced?); Masarykova Univerzita v Brně, **10th Brno International Conference of English, American and Canadian Studies**, únor 2015 (příspěvek Compiling and analysing LINDSEI_CZ); FF UK Praha, EPIP4 – **4th International Conference on English Pronunciation: Issues & Practices**, květen 2015 (příspěvek Comparing native-speaker and advanced-learner speech rates in a parallel corpus). Navázal přitom řadu cenných odborných kontaktů.

Tyto kontakty se posléze promítly do úzké spolupráce s pracovišti *Centre for English Corpus Linguistics při Université catholique de Louvain a Justus-Liebig-Universität Giessen* (v obou institucích měl jednorázové semináře a přednášky) a vyústily i v jeho členství v *Learner Corpus Association*. Podněty získané při těchto kontaktech se postupně transformovaly do podoby dvou konkrétních korpusových projektů: LINDSEI_CZ (s grantem ÚČNK) a projektu mluveného korpusu „stay-abroad“, na kterém Tomáš Gráf pracuje už dva roky. Vedle těchto výzkumných projektů se podílí na dalších aktivitách významných pro obor: je členem týmu prof. Šebesty pro inovaci učitelství na FF UK a členem týmu doc. Chlupa pro ustavení Centra pro akademickou angličtinu.

Díky své odborné a vědecko-výzkumné činnosti se Tomáš Gráf vyprofiloval ve výraznou osobnost v oblasti didaktiky, z čehož profituje zejména ÚAJD. Plní totiž ve vrchovaté míře všechna očekávání, s nimiž byl do ústavu přijat: daří se mu zde po odchodu doc. Mothejzíkovic dále rozvíjet obor didaktiky, přibližovat ho k současné úrovni teoretické i praktické a navazovat zahraniční kontakty, které zajistí kontinuitu a provázanost s aktuálním vývojem na mezinárodní scéně. Pokud jde o výuku, jak vyplývá z pravidelných evaluací výuky na FF UK (zahrnujících slovní komentáře studentů), daří se mu úspěšně plnit cíl, který si na začátku svého působení na ÚAJD předsevzal, totiž poskytnout absolventům solidní základy v didaktice a probudit v nich zájem jak o učení na SŠ, tak i to, aby si sami prohlubovali a rozšiřovali vzdělání v této oblasti.

Při hodnocení jeho disertační práce bych rád vyzdvihl několik věcí. Především jde o práci, která vznikala zcela samostatně bez odborných zásahů školitele. Bylo tomu proto, že školitel není didaktik a jeho role se omezila pouze na technické pokyny a hlavně na to, aby krotil badatelský rozlet doktoranda, a práce tak nenarůstala do obřích rozměrů a byla dokončena v době co nejkratší. To se také podařilo, a po dlouhé době je tak obhajována práce, která byla napsána během čtyř let studia. Co se práce samotné týče, vyznačuje se několika rysy, které je třeba zdůraznit. Oba zkoumané jevy, přesnost a plynulost mluveného projevu, představují z hlediska odborného i metodologického velmi diskutované a nesnadno uchopitelné proměnné. Doktorand si proto musel vypracovat svoji vlastní původní metodu jejich vymezení a kvantitativního a kvalitativního výzkumu. Učinil tak na základě prozkoumání zcela mimořádného objemu literatury, jejíž rozsah je u disertačních prací nevídaný. Dále si pro účely výzkumu musel vytvořit svůj vlastní žákovský korpus, který představuje padesát patnáctiminutových rozhovorů se subjekty, celkem tedy 750 minut, což je 12,5 hodin čistého času. K tomu bylo nutno připojit paralelní korpus obsahující stejně dlouhé rozhovory s rodilými mluvčími angličtiny. Nicméně časový rozsah zaznamenaného materiálu jen částečně vypovídá o náročnosti práce na korpusu. Kromě organizačních a technických otázek spojených se sestavováním korpusu tvořilo klíčovou část zpracování tohoto materiálu: náročná transkripce a vyhodnocování dat (mimořádně pomocí sofistikovaných statických metod, jejichž užití je u didaktických a lingvistických prací ojedinělé).

Výsledkem je první analýza svého druhu takto rozsáhlého vzorku českých pokročilých mluvčích angličtiny. Doktorand zde odvedl práci, kterou by za podstatně delší dobu vykonával celý tým pracovníků v rámci grantového projektu. Zjištěná data o přesnosti a plynulosti projevu se tak vyznačují mimořádnou spolehlivostí a jejich další využití v oblasti metodologické a pedagogické teorie a praxe má výjimečný potenciál. (Jako perličku lze dodat, že se jedná patrně o první disertační práci dokončenou na tabletu, protože autorovi v závěrečné části vypověděl počítač.)

S ohledem na výše uvedené skutečnosti se domnívám, že studie Tomáše Gráfa překračuje běžný standard disertačních prací a jeho výzkum snese srovnání v mezinárodním měřítku. Proto ji jednoznačně doporučuji k obhajobě.

Prof. PhDr. Aleš Klégr
školitel

V Praze 1.9. 2015